

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

¹ Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розкрито сутність і значення поняття "фінансове управління". Виявлені основні теоретичні та практичні аспекти управління фінансовою діяльністю підприємства в сучасних умовах розвитку економіки України.

Ключові слова: фінансове управління, фінанси, управління, підприємство, фінансові ресурси, рентабельність.

Abstract

The essence and meaning of "financial condition". The basic theoretical and practical aspects of financial management enterprise in modern conditions economic development of Ukraine.

Keywords: financial management, finance, management, business, financial resources, profitability,

Вступ

Управління фінансами підприємств, які функціонують в умовах вільного ринку, є найменш дослідженою галуззю вітчизняної економічної науки. Така ситуація певною мірою закономірна. За адміністративно-командної економіки переважна більшість підприємств мала державну форму власності і здійснювала свою господарську діяльність згідно із централізованими планами. Управління фінансами підприємств проводилося в адміністративному порядку: на рівні міністерств і відомств приймалися рішення про розподіл прибутку суб'єктів господарювання, виділення їм асигнувань на здійснення капіталовкладень чи поповнення обігових коштів тощо. Менеджменту підприємства не потрібно було приймати рішення щодо збільшення статутного капіталу, емісії акцій чи облігацій, управління інвестиційними вкладеннями та ін., а отже непотрібними були і відповідні спеціалісти.[1]

Отже, можна стверджувати, що одним із найважливіших резервів поліпшення параметрів діяльності підприємств є підвищення рівня кваліфікації фахівців, відповідальних за управління фінансами підприємств, та розробка якісно нових підходів до організації роботи фінансових служб саме у сфері фінансування.

Мета роботи є розгляд теоретичних і практичних аспектів управління фінансовою діяльністю підприємства та пошук шляхів збільшення її ефективності на підприємстві.

Результати дослідження

Поняття "фінансове управління" поєднує в собі дві категорії - управління та фінанси. Поєднуючи категорії "фінанси" та "управління" можна визначити, що фінансове управління – це сукупність форм і методів цілеспрямованого впливу суб'єктів управління на формування і використання фінансових ресурсів.[2]

При цьому визначальними є такі фактори:

- дія об'єктивних та суб'єктивних економічних законів, вплив державних, колективних, приватних інтересів та необхідність їх поєднання;

- потреби суспільства та окремого господарюючого суб'єкта.

Метою фінансового управління є забезпечення необхідними фінансовими ресурсами та підвищення ефективності фінансової діяльності підприємства.

Ефективне фінансове управління, дозволяє забезпечити постійний ріст власного капіталу підприємства, істотно підвищувати його конкурентну позицію на товарному і фінансовому ринках, забезпечувати стабільний економічний розвиток в стратегічній перспективі.

Виходячи із розуміння поняття фінансового управління можна визначити його основні завдання на «підприємстві». А саме:

- 1) забезпечення формування достатнього обсягу фінансових ресурсів відповідно до задач розвитку підприємства;
- 2) забезпечення найбільш ефективного використання сформованого обсягу фінансових ресурсів в розрізі основних напрямів діяльності підприємства;
- 3) оптимізація фінансового потоку;
- 4) забезпечення прибуткової діяльності підприємства при прийнятному рівні фінансового ризику;
- 5) оптимізація структури капіталу підприємства;
- 6) розробка й реалізація кредитної та інвестиційної політики;
- 7) інформаційне забезпечення шляхом складання й аналізу фінансової звітності підприємства;
- 8) моделювання фінансових процесів на підприємстві.

Забезпечення формування достатнього обсягу «фінансових ресурсів» досягається шляхом визначення загальної потреби у фінансових ресурсах підприємства на майбутній період, максимізації обсягу залучення власних фінансових ресурсів за рахунок внутрішніх джерел, визначення доцільності залучення зовнішніх джерел, управління залученням зовнішніх фінансових ресурсів.[3]

Оптимізація розподілу сформованого обсягу фінансових ресурсів передбачає встановлення необхідної пропорційності в їх використанні на цілі виробничого і соціального розвитку підприємства, виплати необхідного рівня доходів, на інвестиційний капітал, власникам підприємства тощо.

Оптимізація фінансового потоку досягається шляхом ефективного управління фінансовими потоками підприємства в процесі кругообороту його фінансових ресурсів за окремими періодами, підтримкою необхідної ліквідності.

Прибутковість діяльності підприємства досягається за рахунок ефективного управління активами підприємства, залучення зовнішніх фінансових засобів, вибору найбільш ефективних напрямів операційної і фінансової діяльності. При цьому, для досягнення мети економічного розвитку підприємство повинно прагнути до максимізації не фінансового результату до оподаткування, а чистого прибутку, який залишається в розпорядженні, що потребує здійснення ефективної податкової, амортизаційної та дивідендної політики. курсових різниць; наявність простроченої дебіторської заборгованості тощо.[4]

Економічна доцільність функціонування будь-якого підприємства, результативність його фінансової діяльності багато в чому визначається станом формування та використання прибутку.

Прибутковість підприємства вимірюється двома показниками – прибутком і рентабельністю. Прибуток виражає абсолютний ефект без урахування використаних ресурсів. Тому для аналізу його доповнюють показником рентабельності.[5]

У фінансовому аналізі використовують різні показники рентабельності. Усі вони відносні й показують, скільки одиниць прибутку (балансового, чистого, операційного, оподаткованого тощо) отримують на одиницю реалізованої продукції (активів, виробничих фондів, власного капіталу тощо).

З рентабельністю капіталу тісно пов'язана його оборотність. Вона слугує одним з найважливіших показників, що характеризує інтенсивність використання коштів підприємства та його ділову активність.

Ділова активність підприємства є досить широким поняттям і включає практично всі аспекти його роботи.

Для прискорення оборотності капіталу можна розробити певні заходи:

- скорочення тривалості виробничого циклу за рахунок інтенсифікації виробництва (використання новітніх технологій, підвищення рівня продуктивності праці, більш повне використання виробничих потужностей підприємства тощо);
- покращення організації матеріально-технічного постачання з метою безперервного забезпечення виробництва необхідними матеріальними ресурсами і скорочення часу надходження капіталу в запасах;
- прискорення процесу відвантаження продукції та оформлення розрахункових документів;
- скорочення часу надходження коштів в дебіторській заборгованості.

На сьогодні більшість підприємств України перебувають у складному фінансовому стані. Взаємні неплатежі між суб'єктами господарювання, високі податкові та банківські процентні ставки призводять до неплатоспроможності підприємств. Зовнішньою ознакою неспроможності

(банкрутства) підприємства виступає припинення його поточних платежів і нездатність задовольнити вимоги кредиторів протягом трьох місяців від настання строку їх виконання.

Тому підготовка кожного управлінського рішення в сфері формування і використання фінансових ресурсів і організації грошового обороту повинна враховувати альтернативні можливості дій. При наявності альтернативних проектів управлінських рішень їх вибір для реалізації повинен бути заснований на системі критеріїв, визначаючих фінансову стратегію або конкретну фінансову політику підприємства. Система таких критеріїв встановлюється самим підприємством.

Проекти управлінських рішень в області фінансової діяльності в поточному періоді повинен орієнтуватися на стратегічні цілі розвитку підприємства. І повинні бути відхилені, якщо вони вступають в протиріччя з головною цілю діяльності підприємства, стратегічними напрямками його розвитку.

Процес управління фінансової діяльності підприємства базується на механізмі стратегічного фінансового управління, що представляє собою систему основних елементів, регулюючих процес розробки і реалізації управлінських рішень в області перспективної фінансової діяльності.[6]

Висновки

За результатами роботи було визначено, що суттєвою причиною кризового стану багатьох вітчизняних підприємств є неналежне виконання фінансовими службами покладених на них функцій і завдань, зокрема відсутність фінансового планування (бюджетування) та аналізу, управління ризиками, роботи щодо оптимізації структури активів та пасивів тощо. Досить часто це зумовлено тим, що відповідальність за всю фінансову роботу на підприємстві покладається на бухгалтерію, а фінансові служби або взагалі відсутні, або їх завдання є невизначеними і не мають нічого спільного з тими, які виконують відповідні служби на підприємствах країн Західної Європи чи США. В цьому зв'язку актуальності набуває визначення місця та ролі фінансових служб у функціональній структурі підприємств.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Алексеев К.С. Методика аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства / К.С. Алексеев // Довідник економіста.- 2012. - № 1. - С.14-25: табл.
2. Аналіз і діагностика фінансово-господарської діяльності підприємства: навчальний посібник / під редакцією П.П. Табурчак, В.М. Гумінів, М.С. Саприкіна.- Ростов-на-Дону: Фенікс, 2009. - 352 с. Федоренко В. І. Оцінка та динаміка фінансового стану підприємства / В. І. Федоренко. – К.: Лебідь, 2010. – 227 с.
3. Господарський кодекс України № 436 від 16.01.2003. – К.: Атіка, 2003. – 208 с.
4. Парушіна, Н.В. Основні напрямки аналізу та прогнозування фінансового стану за даними бухгалтерської (фінансової) звітності організацій / Н.В. Парушіна // Міжнародний бухгалтерський облік.- 2012. - № 2. - С.55-63.- Бібліогр.: С. 63
5. Карпенко Г. В. Шляхи вдосконалення фінансового стану підприємства / Г. В. Карпенко // Економіка держави. – 2010. - №1. – С. 61-62.
6. Під'яблонський Л.М. Фінансова стійкість і оцінка неспроможності підприємств / Л.М. Під'яблонський // Фінанси.- 2010. - № 12.- С. 18 - 20.

Анжеліка Володимирівна Хрипун – студентка групи МОф-15мс, факультет менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: lika.khrypun@mail.ru

Науковий керівник: **Фурик Василь Григорович** – кандидат технічних наук, доцент кафедри фінансів, Вінницький національний технічний університет.

Kovbasyuk Anastasia M. - student MOF-15ms, Faculty of Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: lika.khrypun@mail.ru

Supervisor: **Furyk Vasily G.** - Ph.D., Associate Professor of Finance, Vinnytsia National Technical University.